

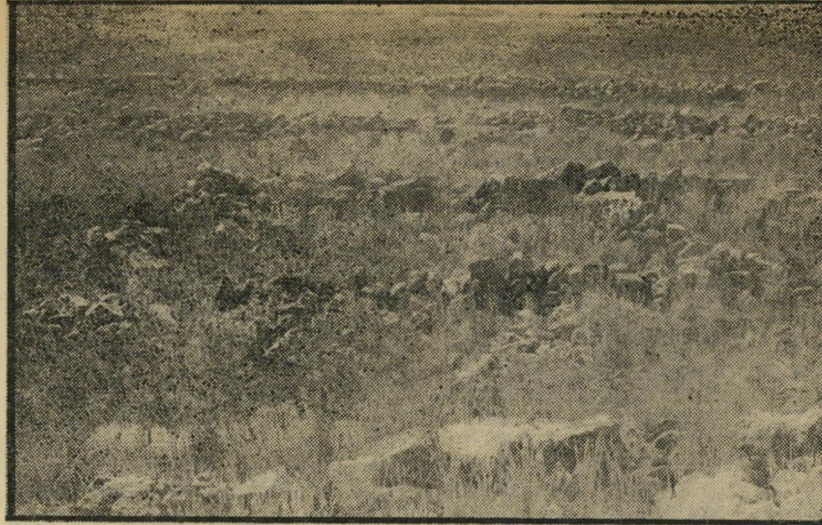

ורק אנשים יחידי-סגולה ומיוחדים-בימינו זכו להיקבר עם אבותיהם. אם כך הדבר, הרי האתר ברמת-הגולן הוא מקום פולחני כזה, המבוסס על קבורה סלקטיבית מצד אחד, יחד עם קידוש צורת העיגול הר מושלם. לדיברי בלשנים אחדים, העיגול הוא סמל קדוש לפחות בעמים השמיים, וממנו באות בלשוננו מילים כמו "שלם" ו"שלום".

קברים ליחידי-סגולה

גם העובדה שבאתר לא נתגלה אפילו לטרס אחד לרפואה, למרות ששפירא אינו מאמין כי האתר משוייך לתקופה הקדם-קירמית, מחזקת את הטעון הרי ראשון. "עובדה היא, כי הדת משמרת מיני הגים קדומים ואינה פתוחה לשינויי הזמן. כדוגמה לכך נוכל לקחת את סיפור הר מילה בגילגל, שם מל יהושע את ערלות בני-ישראל בסכני צור. למרות שהמתכת היתה כבר ידועה, וכך מוזהרים בוני בית-המקדש, שלא להניף ברזל על מיזבח האל.

"למעשה, גם בימינו משמרת הדת מינהגי קדם, וכך נמצא שאת התורה כותבים סופרים על קלף ובנוצה, למרות שיש לנו נייר זול ועטים משוכללים. "הדת היא מערכת טאבוים ענפה, וייתכן מאוד שלקדמונים, בוני מעגלי-הקבורה הללו, היה טאבו שלא להביא קירמיקה

האתר ברמה וגילתה שם, בין גלי-האבנים והצימחיה הפראית, אבני-בזלת ועליהן חריתות מודרות. כך נתגלה מה שעשוי להתברר כאתר קיבורת אבות האומה.

על צילום החריתות המעניינות, וחקירתן בדרך אחרת. כחודש לאחר הגילוי הראשוני, שבו סיירי הג'יפים האקדמיים למקום כשהם נושאים עימם ציוד-צילום משובלל. "הפעם אולגים עשרות בשנים. כדברי שפירא: "דבר אחד, המפליא אותנו מדי-פעם מהי דש, הוא העדר קברים באתרים עתיקים. ידוע לנו, כי בזמנים קדומים היתה בארץ אוכלוסייה עניפה, דבר המחטבט בכפרים

על צילום החריתות המעניינות, וחקירתן בדרך אחרת. כחודש לאחר הגילוי הראשוני, שבו סיירי הג'יפים האקדמיים למקום כשהם נושאים עימם ציוד-צילום משובלל. "הפעם

תושבי-הארץ הקדמונים קברו רק יחידי-סגולה וייתכן שהאתר ברמה היא מקום קבורתם

גורן האטר? החץ השחור מצביע על מקום האתר ברמה. האם לכאן הביאו בני יוסף את עצמותיו של יעקב אבינו?

ניסיון לשחזר עיבוד זה, חרת שפירא באימלי-בולת על אבן בזלתית מקומית, וקיבל תמונת-מיקרוסקופס זהה לחריתות ה-קדומות.

סיפור אחד, המחיה את עובדת הקבורה הסלקטיבית בהקשר לשדה-הקברים המר קודש של רמת הגולן, הוא סיפור קבורת יעקב. מתוך סיפור זה מתבררת עובדות אחדות שלא כל החוקרים נתנו דעתם עליהן, כשהחשובה בהן היא זו שיעקב לא נקבר מייד במערת-המכסלה שבחברון, אלא עצמותיו הועברו תחילה למקום המ-כונה "גורן האטר", כנראה - לפי הש-ערתו של שפירא - כדי להיפטר קודם מאבותיו.

ודומני, כי אותו מקום מיסורני בשם "גורן-האטר" אשר בעבר-הירדן הוא ה-אתר שאותו גילינו בגולן. "גורן האטר" הזה מכונה גם בשם אבלי-מצריים. המילה אבל (באל"ף צרויה) פרושה טכסי-מוות לעם בלבד, אך המילה אבל (אל"ף בסתח) צמודה גם למילה "אב", ומשמעה - מקום-פולחן של קבורת יחידי-סגולה שמיים. כלומר, אבלי-מצריים פרושו מקום פולחני אשר יחד רק לקבורת האבות (ראו את ה-מונה בה שיחזור משוער לקריאת השם "אב" על אחד מאבני הבולת). המיקרא יודע לספר על מקומות אחדים בשם אבל, שם נקברו יחידי-סגולה. ואפילו נקברו יחידי-סגולה הללו במקומות אחרים חייב היה העם, במהלך טכסי-הקבורה, להביא את הגוויה להיפטר מאבותיה.

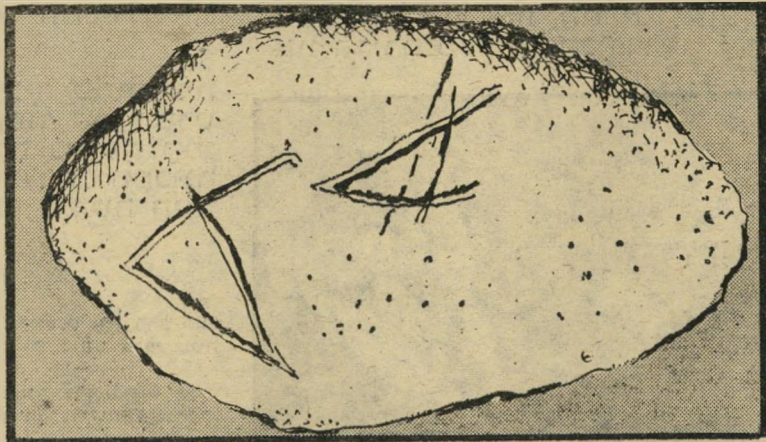
גילוי המפתיע של שפירא חושף ל-ראשונה עולם חדש מימי האבות השמיים. "אברהם ידוע בכינויו אברם", ממשיך שפירא, "הוא האב הגדול. אבל כשהוא שולח את משרתו אליעזר לחרן, הוא מפנה אותו לאב גדול ממנו - לנחור. ואם נצרף עובדה זו לכתב השמי המשוער שגילינו ברמה, נוכל לומר כי חשפנו אתר היכול להיחשב כמקום-הקבורה של אבות האומה."

אך גם יריב שפירא מוכן להודות, כי תעלומת קיברי "האבות" שברמת-הגולן טרם נפתרה. והגדולה בתעלומות היא, כמובן, השאלה מדוע השקיעו אנשי-קדם עמל כה רב ומאמצים עצומים כדי לרכז את פולחן מתיאם, יחידי-סגולה, במקום. האם היה זה כדי לשכך את זעם האלים בגלל זיכרון הזעזעים, המאפיינים איזורים בולתיים, או שמה היתה זאת חרדה מפני התפרצויות חדשות של הרי געש?

הפיתרון עדיין לוטה בערפל העברי, ו-כרסה של רמת-הגולן עדיין צופנת בחובה סודות קדומים הממתינים למקושי החופשי רים, ויהיו אלה ישראלים או סוריים...

לאיזור קדוש זה. מתוך כך מסתבר, כי החריתות על-גבי האבנים לא נעשו באימלי-מתכת, ולאחר בדיקות עיבוד האבן בתאורה מת אימה ובמיקרוסקופ מדעי משובלל, גילה שפירא, כי החריצים החדודים שעל אבני-הבולת נעשו גם הם באימלי-בולת. ב-

* שהטתימה בשנת 5,500 לפסה"נ.

"א"ב" כנעני זוהי אחת מאבני-הבולת שנמצאו באתר החדש בדרום רמת-הגולן, ועליה נתגלו חריתות הניתנות לזיהוי כסיו-מני אותיות (אל"ף ובי"ת) בכתב הכנעני הקדום. ברישום למעלה: העתק החריתות, הדומות להפליא לאותיות הכתב הזה, אך ייתכן כי אלה סמלים מאגיים בלבד.

היתה המטרה לצלם כמה שיותר אבנים שעליהן נתגלו החריתות הקדומות, מספר שפירא.

לאחר שצילם מאות רבות של חריתות והעתיקן באופן מסודר בלוחות התברר לו, כי לפניו מיכלול סימנים, החוזרים על עצמם בניפרד, או בצירופים - דבר הי מעיד, לדבריו, על אמצעי קומוניקטיבי

מסתבר כי התושבים הקדמונים של הר ארץ קברו את מתיאם באופן סלקטיבי.

החוקר יריב שפירא, ארכיאולוג ומפקח אגף-העתיקות במוזיאון שבעירייה אזור, הסבור כי האתר שנחשף הוא קברי-האבות הקדומים.

מסויים. "יש בכתב קדמון זה שילוב הר מעבר בין הכתב הפיקטוגרפי (כתב ציורי, כגון כתב-החרתומים המיצרי), לכתב ה-גיאוטרני הכנעני. אך יחד עם זאת אין להוציא מכלל אפשרות את ההשערה, כי לפנינו סמלים מאגיים, ולא כתב במשי מעות מילה זאת בימינו."

כתב זה, לאור מקום הימצאו, ובהקשר המשוער לשדה-הקברים העלה רעיון, כי היתה זו התקשרות דווקא בין האדם ה-קדמון הזה לאלוהיו. "התקשרות דומה קיימת עד ימינו אלה, הוסיף שפירא ב-אירוניה, "ומי שהיה בכתב-המערכי ר-ראה את הפתקים הנכתבים שם לאלוהים בתכיפות רבה, כאילו משמש המקום סניף-דואר מרכזי, יבין למה אני מתכוון..."

"צריך להבין, הארכיאולוגיה אינה עו-סקת בדברים שאבד עליהם הכלה, אלא בראשית התופעות שהשכלותיהן נמשכות עד לימינו המודרניים..."

ואכן, בגילוי בית-הקבורה זה עשויה להיפתר תעלומה שהעסיקה את הארכי-